

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
 danjih ob **torških, četrkih**
 in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
 haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
 uri večer. — Obnočno izdanje stane:
 za jeden mesec . . . 30, izven Avstrije f. 1.40
 za tri mesece . . . 2.80 . . . 4.—
 za pol leta . . . 5.— . . . 8.—
 za vsa leta . . . 10.— . . . 16.—
 Na naročbe brez priložne naročilnice se
 računje ozir.
 Posamične številke se dobivajo v pro-
 dajalnicah tobaka v Trstu po 3 vč.,
 v Gorici po 3 vč. Sobotno večerno
 izdanje v Trstu 2 vč., v Gorici 4 vč.

EDINOST

Oglasi se računje po tarifu v petitu; za
 naslove z debelimi črkami se plačuje
 prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
 Poslana osmrtnice in javnozahvale, do-
 mači oglasi itd. se računje po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
 ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
 biti frankovano, kor nefrankovana se ne
 sprejmejo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spro-
 jama upravnništvo ulica Caserma 13.
 Odprte reklamacije se proste poštne.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Boj za národno šolo.

Govor posl. Ivana Nabergoja v seji poslanskega zbora dne 21. aprila 1894.

Visoka sbornica! Če je kateremu članu te visoke sbornice dolžnost, oglašiti se za besedo pri posvetovanju o proračunu naučnega ministerstva, je gotovo meni, zastopniku Trata in njega okolice. V nobeni kronovini, izvzemši Koroško, ni vojevati slovenskemu narodu tako trd boj za šolo, kakor na Primorskem in posebnost v Trstu. Medtem ko ima italijanska manjšina Primorske državne in občinske gimnazije, realne, obrtne šole in jedno brodarstvo (navtiško) šolo, nima slovenska večina v deželi ničesar od vsega tega. V vsej Primorski je ni jedne same srednje šole, ni jedne obrtne šole, ni jedne strokovne šole, v katero bi mogel vstopiti slovenski otrok po dovršenju slovenske narodne šole, kajti po vseh takih šolah je učni jezik ali italijanski ali nemški.

Dvajset let se zahtevamo slovenske srednje šole za Trst, Gorico in Istro, toda brez vsacega uspeha. Država zahteva od nas danek v krvi in denarju, ali sredstev za izobraževanje nam ne da nikakih, daši brez izobraževanja pada in mora pasti tudi davčna moč národa.

Ali, kaj govorim o srednjih šolah? Niti potrebnih národnih šol nam ne dajo. Mesto Trstško šteje brez okolice, ki je čisto slovenska, do 30.000 Slovencev, katerim se noče poročiti, da dobe od mestne občine jedno samo slovensko šolo. (Čujte, čujte!) Že deset let prosijo sanjo; ali mestna občina noče ustreči opravičeni prošnji, in vlada ne najde moči, da bi prisilila občino do izpolnjevanja nje dolžnosti. Vlada je bila pač močna dovolj, da je nastopila proti Ljubljani, Pragi in vsej deželi Tirolski, ali mestnemu svetu Trstškemu nasproti se vo si ni svota ni pomoči.

V obeh teh mestih je slovensko prebivalstvo prisiljeno, doprinateži za italijanske občinske šole ter poleg tega vzdržavati slovenske šole na lastne stroške, ako hoče take imeti. Na ta način nosi slovensko prebivalstvo dvojno breme. In v resnici obstoje v Trstu in v Gorici slovenske zasebne šole, koje se vzdržujejo dobrovoljnimi prispevki.

Slovensko zasebno šolo v Trstu obiskuje 500, ono v Gorici 300 slovenskih otrok. A valjo temu trdijo, da ni dokazano, da bi bilo v teh dveh mestih toliko slovenskih šolskemu obiskovanju podvrženih otrok, kolikor zahteva postava. Vrše se poizvedovanja, katera naj sbok svoje dolgotrajnosti utrudijo Slovence in

se svojimi premetenostmi osmešijo organe in oblasti, katerim so bila poverjena ta poizvedovanja.

Po teku teh poizvedovanj morali bi sklepati, da vladi niti ni resno do tega, da se izvrše šolski zakoni, kolikor se dostaje Trata in Gorice. Nerazumljivo je, kako se morejo te šolske stvari pri dobri volji vlade zavladevati akosi štiri, da akosi osem let. Res je, da Trst nima svoje šolske postave, ali za Trst obstoji še vedno politična šolska ustava, katera daje vladi na roko sadostna sredstva, ako hoče pripomoči državi zvestemu slovenskemu prebivalstvu Trstškemu do njega pravice.

V zadnjem zasiedanju deželnega zbora Trstškega sklenil se je sicer šolski zakon, a nemogoče je, da bi katera avstrijska vlada mogla predložiti ta zakon v najvišje odobrenje, ker je sestavljen po vsej svoji vsebini na škodo slovenskega prebivalstva v mestu in po okolici in je tudi v protislovju s državnimi šolskimi zakoni. Ako bi omenjeni nárt šolskega zakona kedaj zadobil potrjenje, izročeni bi bili Slovenci v mestu in po okolici na vse večne čase italijanskemu življu na milost in nemilost. V ukupnem državnem interesu je torej, da se ne zgodi kaj takega. Za Gorico in Istro ima vlada še sedaj zadosten ročaj, ako hoče biti pravična tamošnjemu prebivalstvu, toda državi zvesti Slovani Primorske se postavljajo, njih prošnje se ne uslišajo, krivica, ki jih tlačí, se dopušta, da se le ne izživljajo italianissimi. Nas žrtvujejo Italijanom na ljubo in se nam kratijo postavna sredstva za izobraževanje, do katerih imamo sveto pravico. Za Italijane in celo za one iz kraljevstva, skrbi mestna občina, za malo številno Nemcev v Trstu skrbi prav po materinski država, kar je tudi prav, le Slovence ne dobi nikake podpore in pravice.

(Konec prih.)

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska sbornica). Danes se je pričela podrebná rasprava o proračunu ministerstva za nauk in bogočastje. Ker je poljski posl. graf Pininski v svojem govoru izustil nekoliko prijaznih besed o potrebi versko-nravne vzgoje — gotovo zato, da nekoliko potolaži konservativce —, hitro se je razjarilo nad njim glavno glasilo nemških liberalcev in — koalicije, „Neue Freie Presse“, zahtevajoč, da tudi nemško-liberalni poslanci naglasijo svoje stališče glede

tam na Madjarskem podajal Turčinu svoje glavo.

— Oženi ga, oženi našega Jurkota, zakliče tam iz hiše slaboten glas. Na prag pride kmetica, starka, sklonjena, velega lica in sivih las. Opiraje se z obema rokama ob ograjo, lese stara Gubčevka počasi proti sinu in unuku ter sede mej nja na klop. Prijemši mladeniča za roko, pravi sinu:

— Daj Mato, oženi ga! Tudi Tvoj oče ni bil starejši, ko me je pripeljal k ti hiši iz Pušče. Jana je dobra deklica, res da siromašna, ali tudi jaz nisom prinesla ničesa v hišo. To je že tako, kadar so dva dobita, ne gre vselej vae gladko po računju in navadi. Stara basen je to. Kaj hočeš, ko nas je Bog tako vetvaril. In posebno sedaj, ko ga hočejo siromaka gnati na Turke. Bog ne daj tega! Nikakor!

Gubec zamiži in si pogladi z roko laso ter se zamisli.

— Dobro, mati, izpregovori naposled, bodi kakor vi želite, če je turška sila tolika. Jaz vem, da gospod Tahi ne sme Jurkota po zakonu vzeti v vojske, ali prav je povedal Jurko, kaj da je dandanes zakon. Biš, sablja

na državni šolski zakon. Tu imamo zopet: kakor hitro konservativci le rahlo namignejo na svoja načela, že so po konci njih liberalni „zavezniki“ (koaliranci, se pravi dandanes), da zaščenketajo se svojimi načeli, dijamentalno nasprotnimi načelom konservativcev; in pri takih dispozicijah naj bi sedanji sistem deloval vapošno in reševal važna vprašanja! Kaj takega je možno natveziti lenajvnosti in lehkovernosti političkih otrok (žal, da je takih veliko preveč tudi med nami Slovenci).

Pravosodni minister grof Schönborn — zatožen. Z Dunaja poročajo, da nabira mladočeški poslanec Vašaty gradivo proti ministru Schönbornu, ker nameruje predlagati, da se minister stavi pod zatožbo zaradi njegove naredbe glede objavljivanja govorov mladočeških drž. poslancev. (Minister odredil je bil namreč, da ne uživajo imunitete v poslanski sbornici na češkem jeziku izusteni govori, ker se isti govori tudi ne stavijo v stenografski zapisnik. Valed te naredbe bili so zaplenjeni razni češki listi, kateri so objavili te govore. Ur.)

Državni uradniki in dr. Plener. Društvo avstrijskih državnih uradnikov imelo je večeraj na Dunaju svoj občni zbor. Uradniki sklenili so resolucijo, v kateri se zahvaljujejo ministru na njegovem govoru v državnozborni seji dne 14. marca t. l. o. uravnanju nižjih uradniških plač. Zajedno prosijo, da bi vlada rešila to vprašanje prej ko možno.

Štrajkujoči mizarji na Dunaju. Odbor mizarjskih mojstrov odbil je večeraj zahtevo štrajkujočih pomočnikov. Pomočniki zahtevajo med ostalim šurno delo in določitev minimalne mezde od 10 do 12 glđ. na teden. Zajedno sklenili so mojstri, da ustavijo delo, ako bi po končanem štrajku delavci silili kakega posamičnega mojstra do koncesij.

Neredi na Ogrskem. Poročila iz Vašarhelija javljajo, da postopajo oblasti jako strogo proti izgredeknikom. Zaprlji so mnogo socijalistov. Strogo je prepovedano ljudstvu zbirati se na ulicah in po trgih, vojaštvo pa je pripravljeno stopiti vsak trenotek pod orožje. Vse prodajalnice in vsa javna shajališča morajo se zapreti ob 8. urni zvečer. Stroge naredbe podobne so nekako izjemnemu stanju. — Ker se pod ključem vai voditelji, nadejati se je miru.

O položaju v Italiji prinaša dunajaka „N. Fr. Pr.“ jako rezek članek, iz katerega morejo posneti italijanski državniki, kako drago je prijateljstvo mednarodnega kapitalizma, katerega glasilo je imenovani list. Goroča je bila ljubezen židovske žurnalistike do Italije,

in vislice. Pojdem pred starega Tahija. Raje bi zgubil najlepšo kravo, ali pojdem vender, ker sem Jurkovi materi prisegel, dasi ne vem prav za prav, je-li ta stari nasilnik tu gospodar ali ne. Ne bom ga prosil niti se mu klanjal, povem mu samo, kar je prav. Jutri torej vgriznem v to kialo jabolko. Ti, Jurij, povej doma, kaj smo sklenili, jutri pa pojdi v Brdovec, pa reci Jurku in Jani, naj bo po vašem in naj se deklica pripravi. Je-li dobro tako, mati?

— Prav, moj sin, odgovori starka, delaj kakor veš, vem, da boš pametno ukrenil.

— Eh hvala vam, hvala, dragi ujec, poskoči na noge mladenič. Sedaj je konec žalosti! Juh, Jana, Janica, duša! Ako Bog da, trgala bova k letu osorej skupaj grozdje! Od veselja zaludi mladenič klobuk kvišku, ali hipoma se zasliši od Golobovca topot konjskih kopit. Matija pogleda na tisto stran in se atrese, potem reče mladeniču:

— Glej, mrači se. Pojdi domov, Jurij, in stori, kakor sem ti rekel, a vi draga mati, idite v hišo, takoj pridem tudi jaz za vami.

— Dobro, reče Jurij veselo; z Bogom, ujec, z Bogom babica, in lahko noč. Nato

dokler je ta poslednja mogla redno plačevati obresti od svojih dolgov; danes pa, ko si hoče Italija tudi s tem pomagati iz denarno zadrege, da je skrčila obresti od svojih dolgov in tako nekoliko prikrajšala svoje upnike in bogove mednarodnega kapitalizma — danes se je povsem ohladila nekdanji goreča ljubezen. „N. Fr. Pr.“ pravi, da ga ni na svetu računarja, kateri bi mogel dokazati, da prikrajšanje rentnih kuponov ne znači državnega bankrota ter da je možno rešiti Italijo iz denarne zadrege z namerovanimi prihranitvami, ne da bi se izdatno zmanjšali tudi stroški za vojsko. V svoji filipiki državnikom italijanskim je pa „N. Fr. Pr.“ povedala tudi zlato resnico vsklikajoč: „Kaj pomaga naponjati davčno moč italijanskega národa do skrajnosti po globoko sezajoči preosnovi uprave, nabirati nezadostne prihranitve, rušiti državni kredit Italije s prikrajševanjem rentnih kuponov — ako pa ni mogoče odstraniti trgovinsko-politiškega pritiska Francije.“ Tako je: vsa mizerija izvira od tod, ker si je Italija se svojimi izizvanji nakopala sovražstvo Francije ter izzvala gospodarsko vojno s to mogočno državo. Italija si je sama splela žilo, katera jo tepe sedaj. A mi vprašamo „N. Fr. Pr.“, ali ni uprav ona hujskala Italijo proti Franciji — dokler je bilo kaj drobica? Kdo je netil domišljavost Italije? Nemci! Le Nemcem se ima zahvaliti Italija, da tiči sedaj v blatu. — A „N. Fr. Presse“ storila je še korak dalje: ne graja samo, ampak tudi zasmejuje Italijo. Piše namreč: „Doli žele mir in zavedajo se tudi, da jim pri sedanjem stanju ni mogoče — naj že armada obstoji iz 10 ali 12 vojev — igrati ulogo političke velesile, a namesto da bi to reanigacijo pokazali tudi v zdravih konkretnih sklepih, zadovoljujejo se dvomljivimi ekperimenti, ako so na krmilu, in s ropotajočo opozicijo, kadar niso na krmilu.“ To je jasno povedano: bodite skromni, ker nimate sredstev, da bi igrali ulogo velesile! Zaključuje pa omenjeni list, da je malo nade, da bi Italija moralno in materialno prebila grozno krizo, v kateri se nahaja.

Iz Belegograda javljajo, da je osrednji odslek radikalne stranke dovršil svoja posvetovanja; sklenil je, da se izda proklamacija na dešelo. — Radikalni listi javljajo, da misli vlada s Avstrijo skleniti vojno konvencijo. Posebno razkralj Milan da dela na to, čemur se pa ustavljajo drugi ministri, grozeč, da rajo odstopijo.

Turška in Črna Gora. Iz Skadra v Albaniji poročajo, da je poslala turška vlada vso vojaško posadko mesta Tuzi in dva ba-

krene poskakujé proti vasi, a starka tava počasi v hišo.

Gubec gre po bregu doli do ograje. Nedolgo potem postoji pred vratmi konjik na vrancu, zavrt v dolg črn plašč in pokrit s črno baržunasto čepico, katero si je dejal po strani na uho. Bil je to krepak, črnook mladenič, kateremu si mogel iz ognjevitoga pogleda, iz trdega, močnega obraza posneti, da je vražji človek.

— Dober večer, Matija! zakliče prišlec in razjaha.

— Kaj vi, milostni gospod? začudi se Gubec.

— Da, jaz, odgovori na kratko mladenič; čudiš se, kako prihaja Stepko Gregorijanec k tebi, je li? Odpri vrata, da popeljem konja noter. Govoril bi rad nekaj s teboj na samem, razumeš. Ali sva sama tu?

— Mimo moje matere ni nikogar blizu, odgovori Gubec, gledaje od strani gospoda, in odpre ograjna vrata. Konjik in konj gresta na dvorišče. Stepko priveže vranca za drevo ter sede potem na klop pod oreh.

(Daljeprih.)

PODLISTEK.

Kmetški upor.

— Spisal August Šenoa. Priložil I. P. Planinški. —

— Vem to, odgovori nejevoljno Jurij, ali zakon malo pomaga pred Tahijem, kakor ne bi bil sanj spisan. Pred nekoliko dnevi je poklical gospod Tahi vse vaše starešine v grad in jim zapovedal, da povedó njegovemu pisarju imena vseh samskih kmetških in svobodnih mladeničev, ki bi utegnili dobri biti za konjike, in ko mu brdovski sodnik pove, da svobodnjaki še od nekekdaj ne gredo v ta račun, da on to vé, češ, da je že večkrat ljudi za vojsko po dimnikih preštel, zadere se stari Tahi nanj, rekoč, da so svobodnjaki vaški psi kakor kmetje in da bo sam skrojil zakon, a „stari bodak“, to je starešina, naj drži jezik za zobmi. Vidite, ujec, da ne prihajam k vam za zabavo, ampak ker se bojim, da me zlo čaka, zakaj tudi moje ime je dal naš starešina zapisati. Oženite me, ujec, pa bo konec strahu, najsi sem mlad, vender nisom nespameten, a vi ste modri, pa nama boste pomagali. Ne bi rad

talijona pohote iz Skadra na črnogorsko mejo. Zajedno ukazala je albanskima plemenoma Hotijev in Klementijev, da naj se nikar ne drzno napasti Črnogorce, ker bi Turčija s orožjem pokorila nemirneže.

Stambulov — popularen. Turški sultan vatregel je želji Bolgarake gledé bolgarskih šol v Makedoniji. Ko se je razširila ta vest, priredila je v Sredu ogromna množica ljudstva ovacijo — Stambulovemu.

Prvi katoliški škof v Berlinu. Vatikanski pogaja se s nemško vlado zaradi imenovanja rimsko-katoliškega škofa v Berlinu. Papež smatra to imenovanje kot jako važno, ker doslej ni še mogel doseči, da bi imel svojega nuncija v Nemčiji. Prvim škofom bo imenovan najbrže kanonik stolne cerkve berlinske, dr. Jahnel. Poročila iz Berlina pravijo, da se cesar Viljem II. upira imenovanju rimsko-katoliškega škofa, ker se boji, da bi katoliški cerkveni dostojanstvenik utegnil škodovati cesarjevemu ugledu, kot vrhovnemu škofu protestanske cerkve.

Angleški parlament vprejel je v svoji seji dne 25. t. m. v drugem bitanju zakon, po katerem naj se uvede 8 urno delo v rudnikih.

Različne vesti.

Imenovanje. Ces. namestnik na Primorskem imenoval je nemestniškega koncipista dr. E. F. Pipitza začasnim okrajnim komisarjem.

K 50letnici vladanja Nj. Vel. cesarja. Kakor smo bili že javili, bo dne 29. t. m. na Dunaju posvetovanje zaradi razstave o ljudskem hranjenju, prigodom 50letnice vladanja Nj. Vel. cesarja. Kot zastopnik tržaške italijanske kmetijske družbe odputuje k temu posvetovanju predsednik pl. Burgstaller-Bidischini.

„Morálna obveza“. Rasni listi bavili so se z našo notico, v kateri smo bili pojasnili, na kako monstrosen način je utemeljil mestni svet Tržaški veliki izdatek 29.000 glđ. za italijanski šolski vrtec na Greti. Vsi se čudijo takim „morálnim obvezam“. „Agrarier Tagblatt“ piše n. pr.: Sklep mestnega zbora ni presenetil nikogar; klasično pa je njega utemeljenje: mestni očetje uvidevajo namreč v tem izdatku „morálno obvezo“. Čutiljo se namreč obvezane do pokojne „Pro Patrie“, da nadaljujejo nje raznarodovalno delo in tirajo dalje nje tendencije. Dovoljenih 29.000 goldinarjev šteti je najbrže na račun te obveze, kajti „uboga“ občina Tržaška že najde kje potrebnega drobiša, ko gre za poitalijančevanje Slovencev. In take obveze imenujejo oni morálne. Zares, lepa morála to!

Novi dom družbe sv. Mohorja v Celovcu blagoslovil se je danes in se takoj preselila vanj tiskarna in knjigovodna družba. Hiša je sidana v dve nadstropji in v modernem slogu. Dobri Bog čuvaj delovanje izbornega družbenega vodstva tudi v novih prostorih, kakor si je čuvaj do sedaj. Kajti le posebni božji milosti in nebeškemu blagoslovu se moramo zahvaliti, da je ta prekornostna družba sbrala v svoj krog za naše razmere zares velikansko število 65.000 udov.

Iz spodnje okolice se nam piše: Na de ficit mestne občine Tržaške navadno ne mislijo niti mestni očetje, niti italijansko časopisje, niti obe italijanski po čutstovanju do nas Slovencev čisto podobni si stranki. Le tedaj se spomnijo, da „nimajo denarja“, kadar bi trebalo ustredi kakim opravičeni prošnji naši. — Pri sv. Mariji Magdaleni spodnji je nad vse potrebna slovenska ljudska šola, katero tudi res prosijo tamošnji stariši. — Nad vse potrebno je tudi, da se razširi ljudska šola v Škodnju, kjer kar mrgoli velikega števila otrok — a da bi gospodje rešili jedno ali drugo teh dveh vprašanj, za to se jim zde stroški preveliki, za to nimajo denarja. — „Ni denarja“, kadar prosijo Barkovljani za podporo zgradbe nove cerkve. Gospodom se stvar ne zdi tako potrebna, četudi ob velikih praznikih, ko se ukupno prebivalstvo hoče udeležiti sv. maše, morajo na stotine ljudi — stati pred cerkvenimi vratmi, pod milim nebom, ker ni prostora v mali cerkvi. — Za vse take potrebe nimajo gospoda denarja. Nedavno pa so dovolili brez kake razprave in ne da bi jih bil kdo prosil za to, do 30.000 glđ. za italijanski otški vrt na Greti. V tem slučaju so čisto pozabili na to, „da ni denarja“.

Res bridko dé šlovetu, promišljejočemu o tužnih naših razmerah. Poitalijančujejo nas na vse mogoče načine in ko gre za ta namen, zastavila bi italijanska stranka tudi „Miha“ in „Jakca“ dolgi s mestne hiše. In pomoči je ni od nobene strani — oni imajo vso oblast v rokah, oni nam ukazujejo.

Po mojem menenju imamo jedno samo sredstvo proti tem nakanam: s k u p e m p r o t e s t v s e g a l j u d s t v a. T a b o r p o d m i l i m n e b o m n a j b i s e a k l i c a l, k j e r n a j b i s e n a r o d z d r u ž i l v s l o v e s n o i s j a v o, v s l o v e s e n p r o t e s t. T o b i u t e g n i l o i m p o n o v a t i v T r a s t u i n — n a D u n a j u. O d l o č n o s t i t r e b a, a k o s e h o č e m o i z o g a t i p o g u b i. K e r š e g o v o r i m o o d l o č n o s t i, n a j o m e n i m t u d i n e k e d r u g e s t v a r i. Z n a n o j e, k a k o n a s a d u j e j o v k r i š č a n s k e m n a u k u o t r o c i i n i t a l i j a n s k i h v s p o r e d n i c a h p o o k o l i c i, k e r s e j i m i s t i r a s l a g a v i t a l i j a n s k e m j e z i k u. O t o m s e p r i t o ž u j e j o v e l e č a s t i d u h o v n i k i, a p o s l e d i c e t e g a n e d o s t a t k a k a ž e j o s e n a m v m o r a l n e m p r o p a d a n j u m l a d i n e. Z a t o n a j b i s e z d r u ž i l i d u h o v n i k i, v o l j a v n i m o ž j e i n v s e p r e b i v a l s t v o v o d l o č n o s a h t e v o, d a s e m o r a k r i š č a n s k i n a u k r a s l a g a t i v m a t e r i n e m j e z i k u. K a t e r i g o s p o d o v d u h o v n i k o v n a j b i s e l o t i l t e s t v a r i, i n u v e r j e n s e m, d a g a b o d e n a v d u š e n o p o d p i r a l a v s a d u h o v š č i n a o k o l i č a n s k a — s a j t a k o s a h t e v a n j e p o k l i c o. P r o t e s t a s n e k o l i k o t i s o č i p o d p i s o v n e b i m o g l a p r e z i r a t i s l a v n a v l a d a.

Čestitka tržaške občine Nj. Vel. cesarju. Župan dr. Ferd. Pitteri izrekel je večeraj brzojavnim potom čestitke me s t a T r a s t a N j. V e l i č a n s t v o m a p r i g o d o m 4 0 l e t n i c e p o r o k e. (In okolica P P Ur.)

Sokolki shod, kateri naj bi se bil vrtil letos v Brnu, je vlada prepovedala.

O novem notarju Ajdovskem, gosp. dr. Pascolettu, trdi „Slov. Narod“, da isti popolnoma ume slovenščino v govoru in pisavi ter da je od nekaj bil prijatelj slovenskemu ljudstvu. Tem bolje!

V spomin Ivana Dolinarja podaril je Metjanov Lojze 1 krono.

Občni zbor „Del. podp. društva“ se boče vrtil prihodnje nedelje ob 3. uri popoldne v dvorani Malleyjevi (Via Torrente št. 16), na kar se posebno opozarjajo člani tega društva.

Novi dekliška šola na Dunaju. Večeraj odprla se je na Dunaju slovenska nova šola, namenjena za hčere uradnikov. Slavnosti prisustvoval je Nj. Vel. cesar in nadvojvoda Karol Ljudeviti s soprogo.

Novo poslojpe „Cassa di Risparmio“ odpré se slovensko dne 29. t. m. o poludne. Slavnostna govora govorila bodeta župan dr. Pitteri in predsednik ravnateljstva savoda Rafael Luzzatto. Po končani slavnosti ogledajo si povabljeni palačo. O tej priliki vsida se v veči poslojpa spominaka plošč.

Potres na Grškem. Kakor pišejo londonski „Times“ iz Grške, poginilo je toliko ljudij o sadnjem potresu zaradi tega, ker je bilo v raznih vaseh ljudstvo baš o potresu pri večernicah. Mnogo cerkvá podrlo se je takoj o prvem sunku.

Košut v številkah. Kakor znano, se je Košut rodil leta 1802, umrl pa je leta 1894. Ako se ti letnici seštejejo v jedno, dobimo število 3896; ako se pa isto razdeli na dva Košutova sina, pokaže se nam za umrlega Košuta osodepolna številka 1848!

Pogorela ruska predilnica. Po noči od 22. na 23. t. m. uničil je strašanek požar predilnico v Ivanovem-Vosnevschem, Moskovske gubernije. Škode je okolo 750 tisoč rubljev (okolo 1.200.000 glđ.) V požaru poginilo je 10 oseb; 1200 delavcev je ostalo brez zaslužka.

Utonil. Večeraj popoldne delal je 45letni težak Alojzij Pellegri, stanujoč v ulici Farneto št. 17 na krovu parnika „Quarnero“ v novem pristanišču. Ko je nesel težko vrečo, zgrabil je ravnovesje in padel v morje. Ob padcu udaril je ob parnikov bok in izginil je v vodi liki kamen. Mornarji so ponosročnemu prihiteli urno na pomoč, toda ko so ga našli bil je nesrečnež že mrtev. Truplo prepeljali, so v mrtvašnico pri sv. Justu. Ponosročeni zapustil je udovo, ki je sedaj brez pomoči.

Poskušnje „samomor“. Večeraj zjutraj hotela je 22letna gospodična Ana F., stanujoča na trgu del Fieno, na pokopališču pri sv. Ani končati življenje s tem, da se je najedla — oleandrovega cvetja. Čula je bila namreč, da je oleander narkotična rastlina in zato je mislila končati svoje mlado življenje prav poetičko — s cvetjem, namesto z banalnimi

žveplenkami. Se ve da jej listje v želodec ni zaleglo nič kaj dobro; no, ko pa se je pri pokopališčnem čuvaju pošteno izbljuvala, bila je sopes čila in zdrava.

Nesreča. Večeraj zjutraj padel je 2 in pol letni Olivij Lifter ras okno v I. nadstropju hiše št. 20 v ulici S. Marko na ulico in si razbil črepinjo. Mati, likarica Amalia Lifter pustila je namreč za trenotek svoja dva otroka sama v sobi, v tem je splesal deček na okno in padel na ulico. Ponosročeno dete odnesli so sicer urno v bolnišnico, toda ni mu bilo več pomoči; opoldne je umrl.

Te je pest! Sinoč se je stepel v ulici Pietà 54letni mešetar Ivan Črnič s nekim svojim drugom. Poslednji je obdelal ubogega Črniča takó temeljito s pestjo, da mu je slomil dvoje reber! Nesrečni mešetar moral je v bolnišnico.

Policajsko. Sinoč se zaprl 18letnega zidarskega pomočnika Ivana Maussija iz Velmice, pokrajina Videm (Italija), stanujočega v Kjadinu št. 179, ker je pretepal svojo lastnega očeta. — 70letnega brezposelnega Ivana Bradaša iz Trata prijeli so stražarji danes ob 5. uri zjutraj v gosdiču Farneto, ker je bil prenočil pod milim nebom. Za sedaj ima stanovanje v saporu, posneje mu menda preskrbijo posteljo v ubožnici. — 49letnega slaboumnega Štefana Potrato iz Krajne Vasi, občina Skopo, zaprl so večeraj, ker se je vrnil v Trst, kljub temu, da je bil že izgnan iz mesta. — 13letnega Josipa Uršiča iz Vipave odvedli so sinoč v sapor, ker je ukradel služabnici Uršiči Jakopič 5 glđ. iz kovčega, katerega je prevažal. Pri njem našli so še 3 glđ. 85 nvč. Dečka izročili so sicer njegovim starišem, da ga kasnujejo, toda stvar prijavili so sodišču. — Poštni sluga Matej Žnidaršič, stanujoč na Greti št. 126 prijavil je policiji, da ga je večeraj pretepel nek Grilano iz Grote ter ga lahko ranil na očesu. Žnidaršič prikrbel si je zdravnisko spridevalo o rani. — Večeraj zjutraj posabila je gospa Jul. udova Saschino, stanujoča v ulici Giulia št. 84, v prodajalnici jestvin v ulici del Pione nek omot, v katerem je bilo več spisov in 1 glđ. v denarju. Ko se je v kratkem vrnila, bil je omot zginit, ne da bi bil kdo znal povedati kamo in kakó. Prijavila je zatorej to stvar redarstvu. — Trgovski agent Rihard V. izročil je predvočerašnjem 16letnemu teškaku Ivanu Z. iz Trata bankovec 10 glđ., da ga zmenja v drobiš; toda deček se ni vrnil več ne s bankovcem, ne s drobižem. Večeraj pa je slučajno srečal dečka na Corsu in ga pokazal stražarjem, da ga stavijo pod ključ. — 76letnega Franja H. iz Košane pri Postojni prijeli so stražarji večeraj na Corsu, ker je prosjadel po mestu.

Loterijske številke, izirebane 25. t. m. Bruno: 5, 83, 59, 8, 49.

Najnovije vesti.

Gorica 26. Pri občinskih volitvah je bil v II. razredu izvoljen Karol vit. Catinelli.

Dunaj 26. Poslanska zbornica vprejela je po ustnemem poročilu podpredsednika dra. Kathreina nujni predlog, katerem se pozivlja vlada, da naj posveduje o požarjih v Novem Saudecu, Ogrskem Gradšču in Kostelou nad Orlico ter naj sahteva kredite, ako je treba. — V nadaljevanju razprave o proračunu našnega ministerstva (naslov „visoke šole“) utemeljval je posl. Campi potrebo italijanskega vseučilišča, predlagajoč resolucijo, s katero se pozivlja vlada, da ugodi dotični prošnji deželnega odbora tržaškega, med tem pa da privoli olajšave gledé pripoznanja diplomov, pridobljenih na kakem italijanskem vseučilišču. Na to se je vprejel konec razprave. Generalni govornik „proti“, posl. Biankini, je prišel govoriti.

Rim 26. „Riforma“ oporeka odločno vesti, da nameruje vlada odstopiti od nasvetovanega 20% davka na rente.

Listnisa uredništva.

Gosp. dopisniku iz sv. Križa: Vaša jezica in Vaš gnev zaradi Legine šole v Vaši občini Vam dela vso čast, ker priča, da Vam biva v prah pošteno slovensko srce. Prav imate: sram jih bilo tisto malo številce slovenskih starišev, kateri so prodali nedolžno svojo dečo tujcem! Ali dopisa Vašega vendar ne moremo priobčiti, ker ne bi hoteli nikomur delati krivice. Vi valite vso krivdo na Kriške prvake, češ, ti so vsraga krivi, ker bi bili lahko preprečili zidanje šole. Motite se prijatelj! Pomislite, da sv. Križ ni samostojna občina, ampak da imate svojega župana — v Trstu. Proti Leginim nakanam nam je na razpolago jedno samo sredstvo: ljudje naj ne pošiljajo svojih otrok v nje šole. Na ljudstvu je torej ložeče, ako hočete, da Legina šola napravi velikansk „fiasco“. Dolžnost je torej vsem rodoljubom — ne le prvakom — da poučujejo ljudstvo in bde nad njim.

Trgovinski brzojavl.
Budimpešta. Pšenica za spomlad 7 18—7 20, za jesen 7 48—7 49. Koruza za julij-avgust 5 25 do 5 27. Oves za spomlad 6 10—6 15, oves za jesen 7 01—7 03. Pšenica nova od 77 kil. f. 7 25—7 30, od 78 kil. f. 7 35—7 40, od 79 kil. f. 7 45—7 50, od 80 kil. f. 7 50—7 55, od 81 kil. for. 7 60—7 75, Rž 5 60—5 80.
Ječmen 6 50—9—; prosa 3 90—1 30.
Srednje ponudbe pšenice, jako dobro povpraševanje. Prodalo se je 18.000 met. stok. stalno in se rado plačevalo po polnih cenah. Vreme lepo.
Praga. Neraširani sladkor: jako mišeno. Za april 15 15, maj 15 20. Nova roba september 15—, malo zanimanje.
Budimpešta. Špirit, 16 50—16 80.
Havre. Kava Santos good average za april 102 50, za avgust 99— mlačno.
Hamburg. Santos good average za maj 83 25, september 79—, jako poustljivo.

Dunajski borski 26. aprila 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98 50	98 45
„ „ v srebru	98 30	98 30
Avstrijska renta v slatu	120 10	119 95
„ „ v kronah	97 85	97 85
Kreditne akcije	352 70	352 25
London 10 Let.	124 90	124 80
Napoleoni	9 92 1/2	9 92
100 mark	61 17 1/2	61 10
100 Italj. lir	44 15	44 15

Gostilna „All'Antico Moro“
ulica Solitario 12, (po domače pri „Prvačkovcu“), prodaja črna in bela vina prave vrste iz prvih in doberšnih vinogradov, in sicer: domače črno po 32, belo po 38, modra frankinja po 40 in črno brčko po 40 n. liter. Izvrstna kuhinja. — *Drešel se gesla: „Rafak k rafaku“, priporoča se podpisani za obil obisk.*
Anton Vodopivec, gostilničar.

Slavno občinstvo opozarjam na moje novourejeno pekarnjo v ulici Ghega št. 4, v kateri se dobiva sleherni dan sveže pečivo vsako vrsti. Ob jednom naznanjam, da sprejemam naročbe na izvrstne

KOLAČE

za birmance
Priporočam se vsem botrom in botram s mesta in dežele za obilen obisk.
Edvard Lampe.

Gostilna „Alla Città di Vienna“
Piazza Caserma h. št. 2, (srazov Tiskarno Doleno) toči v vseh vrstah I. vrsti iz prvih kletij iz Kaselj in Avberja po 48 n. liter, kakor tudi istrsko vino sproti in za domačo vporabo. — Graško pivo, izvrstna kuhinja (italijanska in nemška) po jako umestnih cenah. — Priporoča se sl. občinstvu
(10) Ant. Brovedani.

Zaloga piva

pivovarne brator
Reininghaus v Steinfeldu — Gradec
pri 156
A. DEJAKU, junior, v TRSTU
Via degli Artisti št. 5,
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant,
ponuja p. n. gostilničarjem v Trstu in po okolico staroznansko steinfeldsko eksportno (Export), očujski (Marsen) in uležano (Lager) pivo, tako v sodih kakor po steklenicah, pod ugodnimi pogoji.

C. kr. dvorna lekarna
Ivana Mizzana
VIA CAVANA V TRSTU.
Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel gori omenjeno lekarno od dedičev pok. Benedetta Vlach-Miniussija, priporočajoč se najtopleje in obljubljujoč natančno postrobo s umerjenimi cenami. Cilanom „Delalskega pedporna društva“ pa naznanja še posebej, da mu je odbor letoga dovolil sprejemati recepte od njih v slučaju, ako njim takine društvena zdravniška predpisata. Za služajne lekarske potrebe se priporoča.
101—90 Ivan Mizzana.

Skladišče piva

iz
Zagrebske delniške pivovarne
in tovarne slada

priporoča in sprejemlje naročila toliko v sodih kolikor v steklenicah.

Glavni zastop in skladišče

ULICA DEGLI ARTISTI št. 5.

To pivo je izvrstne kokovosti in po nizkih cenah

DROGERIJA
na debele in drobno
G. B. ANGELI
TRST
Corso, Piazza delle Loggia 1.
Odlikovana tovarna čopičev.
Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelok. Lak za kočije z Angloskega, iz Francije, Nemčije itd. Velika zaloga finih barv (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. — Lesk za parkete in podu.
Mineralne vode
iz najbolj znanih vrelcev
kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt. 104—38